

OPEN DIALOG FOUNDATION

Open Dialog Foundation, 11a Szucha Avenue, office 21, 00-580 Warsaw, Poland

Tel. + (48) 507 739 025

www.odfoundation.eu

Варшава, 13.02.2014

УКРАЇНА: ЖУРНАЛІСТИ ЦІЛЕСПРЯМОВАНО ПІДДАВАЛИСЯ АТАКАМ ЗІ СТОРОНИ МІЛІЦІЇ

Як і під час попередніх сутичок на майдані Незалежності 30.11.2013 і біля Адміністрації Президента України 01.12.2013, під час подій на вул. Грушевського, які почалися 19.01.2014 і продовжувались кілька днів, було зафіксовано багато фактів порушення прав третьої сторони – журналістів. Багато працівників ЗМІ стали жертвами насилля також в регіонах України, більшістю яких прокотилася хвиля антиурядових протестів. Починаючи з 19.01.2014, в Україні постраждало не менше 70 журналістів, котрі займалися висвітленням протестів. Всього з початку масових антиурядових протестів постраждало не менше 136 працівників ЗМІ¹.

Головним чином, журналісти, як і протестуючі, постраждали від розпилення сльозогінного газу та вибухів світло-шумових гранат. Варто відмітити, що в багатьох випадках репортери не були випадковими жертвами – сила проти них застосовувалась навмисно, силовики стріляли цілеспрямовано в журналістів, про що свідчать численні відео- та фотодокази. В регіонах країни журналісти часто ставали жертвами не тільки працівників міліції, але й невідомих зловмисників, дії яких ніяким чином не перетиналися з міліцією.

КИЇВ

За фактом масових заворушень на вул. Грушевського в Києві були затримані та заарештовані 4-ро журналістів (Мар'ян Гаврилів, Андрій Лоза, Володимир Карагяур і Антон Кудинов). Всі вони займалися висвітленням подій і не брали участь в масових заворушеннях (ст. 294 УК України). Тим не менше, після затримання їх звинуватили в участі в масових заворушеннях і заарештували. Після суду замінили спосіб покарання для журналістів з арешту на домашній арешт.

Були зафіксовані випадки, коли деяких журналістів затримували під час їхнього виконання професійних обов'язків, але згодом відпускали. Наприклад, зранку 20.01.2014 міліція затримала знімальну групу інформаційного агентства «Радіо Свобода». Двох журналістів агентства (Ігор Ісхаков та Дмитро Баркар) побили та погрузили в автозак, коли вони наблизились до кордону правоохоронних органів на вул. Грушевського. Одному з журналістів вдалося через смс-повідомлення сповістити про затримання, що призвело до громадського резонансу, і журналістів невдовзі відпустили². Співробітниками «Беркуту» був вкотре побитий та затриманий російський журналіст Андрій Кисельов. Завдяки втручання офіційних осіб Російської Федерації, журналіста звільнили³.

Численні факти застосування сили співробітниками міліції по відношенню до журналістів були зафіксовані на відео- та фотокамери.

Так, 19.01.2014 працівники міліції в прямому ефірі обстріляли з травматичної зброї репортера (і за сумісництвом оператора) «spilno.tv» Анатолія Лазаренка, в результаті чого йому прострілили

¹ <http://dt.ua/UKRAINE/za-chas-akciy-protestu-v-ukrayini-postrazhdali-136-zhurnalistiv-136745 .html>

² <http://www.ogo.ua/articles/view/2014-01-20/46582.html>

³ <http://lenta.ru/news/2014/01/23/kiselev/>

руку^{4,5}. В той же вечір журналіст «Радіо Свобода», Ігор Ісхаков, зафіксував на камеру момент, коли працівник міліції прицільно стріляє в нього в той час, як Ісхаков знімає події⁶. Подібні випадки були зафіксовані також на наступний день, 20.01.2014. Працівники міліції обстріляли операторів «5 каналу» Івана Наконечного⁷ та Юрія Усика⁸, котрі знімали те, що відбувалося на вул. Грушевського. **На відеозаписах чітко видно, що міліціонери стріляють прицільно в журналістів.**

Характер пошкоджень від травматичної зброї, який отримували журналісти, також свідчить і про те, що стріляли в них прицільно. Зокрема, були зафіксовані випадки стрілянини в голову – наприклад, **журналісту Павлу Іванову вистрілили в голову 4 рази.** В Дмитра Власова працівники міліції вистрілили тричі в ділянку паху. Варто відмітити, що згідно з відомчою інструкцією для працівників міліції, прицільну стрільбу з травматичної зброї з гумовими кулями можна застосовувати у випадках групових порушень громадського порядку, але на відстані не менше 40 метрів і в нижню частину тіла⁹.

20.01.2014 рух «Стоп цензурі» виступив із заявою, в якій було розкритиковано факти насилля по відношенню до журналістів України, і закликав міжнародну громадськість до втручання в ситуацію. *«Події в Києві в урядовому кварталі стали завершальною квінтесенцією того, що відбувалося в Україні останніми роками. Побиття, знищення техніки, вистріли та затримання – все для того, щоб в країні не було відео і фото людей, котрі бачать і знають правду... Тут, в Україні, ми навіть не чекаємо виправдання від теперішньої влади, адже не було ще жодного покарання бійців за події, починаючи з 30 листопада (2013 року – ред.)»¹⁰*, - повідомляється в заяві.

У відповідь на скарги журналістів в прес-службі Міністерства внутрішніх справ України заявили, що *«Інформацію (про стрільбу в журналістів гумовими кулями) можна розцінювати як провокацію. Справді, є кілька потерпілих журналістів. Вони звертались у лікарню за допомогою. Вони отримали травми від вибух-пакетів, шашок, шумових гранат, каміння»¹¹.*

28.01.2014 українські журналісти провели мирну акцію на підтримку своїх колег в кулуарах Верховної Ради України, в ході якої демонстрували народним депутатам Партії регіонів фотографії потерпілих журналістів через дії міліції. Депутат Партії регіонів Олена Бондаренко заявила, що журналісти, перебуваючи в зоні військових дій, повинні бути готовими ризикувати своїм життям. «Я вважаю, що це для вас не є секретом, що, коли ідуть бойові дії, то завжди є потерпілі. На жаль, журналіст в таких умовах теж є незахищеним. Згадайте наших журналістів, котрі загинули в «гарячих точках»... Журналісти гинуть повсюди. На жаль, ця проблема не є розв'язаною»¹², – сказала Бондаренко журналістам.

РЕГІОНИ УКРАЇНИ

Якщо у Києві журналісти ставали жертвами дій працівників міліції, то в регіонах вони постраждали також і від нападів невідомих хуліганів. Все це відбувалося через потурання співробітників міліції, котрі ігнорували численні факти правопорушень.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. Під час сутичок біля Дніпропетровської обласної державної адміністрації

⁴ <http://zn.ua/UKRAINE/v-stolknoveniyah-na-grushevskogo-postradali-15-zhurnalistov-137021.html>

⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=ykrQW7Gf6j8>

⁶ <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25235297.html>

⁷ <http://www.youtube.com/watch?v=KgO1bnTxIBo>

⁸ <http://tsn.ua/video/video-novini/poraneni-zhurnalisti-perekonani-u-navmisnomu-obstrili-silovikami.html?type=2>

⁹ <http://p-p.com.ua/articles/43449/>

¹⁰ <http://stopcensorship.wordpress.com/2014/01/20/міліція-стріляє-у-журналістів/>

¹¹ <http://euromaidan.rbc.ua/rus/mvd-dopuskaet-cto-informatsiya-o-strelbe-po-zhurnalistam-20012014105800>

¹² <http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/28/7011675/>

(ОДА) 26.01.2014 від дій міліції та невідомих молодих хлопців в масках постраждало не менше 6 журналістів. Оператор Сергій Кочет отримав поранення в спину із травматичної зброї; у оператора Данила Петеримова – травмована рука. Журналіст Наталія Светлова отримала травми і ушкодження від ударів палками. Окрім того, була розбита камера одного з журналістів місцевого «34 каналу». Молодики спортивної статури розбили ноутбук журналісту «Вісті» Ярославу Маркіну. Також в приміщенні ОДА вони погрожували журналісту газети «Урядовий кур'єр» Наталії Біловицькій¹³.

ЗАПОРІЖЖЯ. 26.01.2014 під час сутичок біля обласної державної адміністрації постраждало не менше, ніж 3 журналістів. Були побиті: фотограф інформаційного агентства «Укрінформ» Дмитро Смоленко; журналіст, ведучий і музикант Валентин Терлецький; головний редактор газети «Мрія» Юрій Гудименко. Зокрема, Смоленко і Терлецький в результаті отриманих травм були госпіталізовані. Юрію Гудименко міліціонер кийком зламав палець. *«Я знімав, аж поки не отримав кийком по руці, в якій стиснув в принципі непотрібну річ – посвідчення журналіста. Рука ніби ціла, тільки палець зламав. Лікарні забиті побитими»*¹⁴, - повідомив Юрій Гудименко.

ЧЕРКАСИ. Під час розгону антиурядових протестів в Черкасах від дій працівників спецпідрозділу «Беркут» постраждало не менше 5 журналістів. Зокрема, беркутівці побили журналіста Сергія Марчука, а також затримали Юрія Висоцького. Обоє журналістів мають громадянство Білорусії і працюють на польському телеканалі «Белсат». Також був побитий журналіст телеканалу «Інтер» Станіслав Кухарчук. Оператору телеканалу «Вікка» побили камеру. Журналіст Олег Огілько був побитий невідомими. 29.09.2014 черкаські журналісти передали в обласне управління міліції звернення з вимогою покарати винних в побитті колег. Під зверненням підписалося 78 журналістів¹⁵.

ДОНЕЦЬК. За словами донецької журналістки Катерини Жемчужникової, під час подій, пов'язаних з донецьким Євромайданом, постраждало біля 10 журналістів. *«Коли до нас вперше приїхали спортсмени, 19 січня, спершу вони просто стояли в стороні і кричали «Геть майдан!» Потім почали штовхати журналістів, кидатися яйцями і постраждав навіть оператор телеканалу «Донбас», що належить Ринату Ахметову. Журналістам муніципальної газети намагались розбити фотоапарат»,* - розказала Жемчужникова. Сама журналістка була змушена виїхати на деякий час з Донецька, тому що переживала за свою безпеку¹⁶.

ХАРКІВ. Харківський кореспондент видання «Український простір» Роман Черемський заявив, що співробітники «Беркуту» 11.01.2014 побили його і розбили відеокамеру вартістю 20 тисяч гривень (близько 1700 євро) в центрі міста під час зйомок матеріалу про антимайдан. *«Я знімав автобуси без номерних знаків із затемненими вікнами, біля яких стояли бійці «Беркуту». Сказали не знімати. Я продовжив. До мене підійшов ззаду беркутівець, в шию електрошокер, скрутили, кілька ударів в районі нирок, заштовхали в автобус, там ще дали по нирках і погрожували: «Передай своїм журналістам, щоб нас не знімали». Камеру побили і забрали флешку»,* - розказав Черемський. Прокуратура Харківської області за фактом побиття журналіста завела кримінальну справу за ч.2, ст. 365 КК України («перевищення влади чи службових повноважень»), проте нікого поки що не затримали¹⁷. В міліції факт побиття журналіста заперечують, заявляючи, що він самовільно проник в автобус, беркутівці провели з

¹³ http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?u_zaporizhzh_i_dnipropetrovsku_postrazhdali_zhurnalisti&objectId=402885

¹⁴ <http://www.unian.net/politics/876822-vo-vremya-razgona-zaporoiskogo-maydana-postradali-minimum-troe-jurnalistov.html>

¹⁵ <http://www.telekritika.ua/pravo/2014-01-29/89892>

¹⁶ http://vgolos.com.ua/articles/nichogo_ne_zminyty_donechchany_133029.html

¹⁷ http://censor.net.ua/news/266101/harkovskiyi_jurnalist_zayavil_ob_izbivenii_berkutovci_v_shevy_elektroshokerom_skrutili_neskolko_udarov

ним розмову і попросили залишити транспортний засіб¹⁸.

25.01.2014 активісти харківського євромайдану влаштували похід по місту з національними прапорами України. Впродовж всієї акції мітингувальників супроводжувала група біля 100 молодих хлопців спортивної статури. Невдовзі вони стали нападати на мітингувальників – кидали сніжки, шматки льоду і петарди. В результаті одному журналісту (Сергію Алексєєву) розбили голову, а іншому – розбили апаратуру. Міліція відреагувала на провокації і зупинила сутички, проте нікого не затримала¹⁹. 26.01.2014 група молодих людей з бейсбольними битами атакувала учасників антиурядового мітингу. Під час нападу був побитий оператор Андрій Радич, а також пошкоджена камера та штатив харківської телекомпанії «Агенство телебачення «Новини».

Влада Харкова в особі мера міста Геннадія Кернеса і голови обласної державної адміністрації Михайла Добкіна відома своїми неодноразовими критичними заявами в адресу ЗМІ. Наприклад, впродовж всеукраїнського з'їзду керівників первинних організацій Партії регіонів, що відбувся 01.02.2014 в місті Харкові, Михайло Добкін звинуватив журналістів в необ'єктивності під час висвітлення ситуації з протестами²⁰. Ще раніше Михайло Добкін доволі неоднозначно звернувся до журналістів «5 каналу». Коментуючи напади на журналістів в Харкові, він заявив: **«Якщо ви маєте намір досягнути чогось хорошого у вашій професії, будьте готові, що хтось може вам зламати вашу камеру»**²¹.

СІМФЕРОПІЛЬ. 28.01.2014 невідомі розбили фотоапарат Сергія Мокрушина. Як стверджує журналіст, в той день він побачив у місті групу молодих хлопців міцної статури. Припустивши, що це можуть бути провокатори (в Сімферополі повинно було відбутися декілька мітингів), він вирішив їх сфотографувати. «До мене відразу ж підійшли декілька агресивно налаштованих людей і почали вимагати «стерти» зняте, а коли я відмовився, один з них сильним ударом вибив з рук фотоапарат. Він упав і розбився», - розказав журналіст. **За тим, що відбувалося спостерігало 4 працівників міліції, котрі були поруч, проте вони відмовилися затримати зловмисника чи хоча би перевірити його особу.** Сергій Мокрушин написав заяву в міліцію за фактом нападу на нього, а також за фактом бездіяльності працівників міліції. Ситуацію розслідують²².

Варто відзначити, що, незважаючи на численні відеодокази і свідчення очевидців, за напади на журналістів до відповідальності не було притягнуто жодного працівника правоохоронних органів. Міліціонери також не затримували невідомих, які нападали на журналістів в регіонах України, хоча і мали таку можливість. 06.02.2014 журналіст Ігор Демченко, який втратив око після того, як беркутівці кидали в нього світлошумові гранати, виступив із заявою, в якій розкритикував бездіяльність правоохоронних органів в розслідуванні дій працівників міліції. Журналіст закликав не вірити повідомленням Міністерства внутрішніх справ України, в яких робилися заяви, що, окрім мітингувальників, до відповідальності будуть притягуватися усі винні особи силових структур. **«З 19 січня 2014 року було повідомлено про злочин по відношенню до мене, але наша доблесна міліція не провела жодної слідчої дії, навіть не вилучила в мене верхній одяг для того, що визначити тип гранати, яку в мене кинули. Все це робиться для того, щоб з часом зникли залишки гранати на одязі і потім заявити, що це я сам наніс ушкодження»**²³, - заявив Ігор Демченко.

В загальному, в результаті зіткнень між протестувальниками і міліцією Києва і регіонів

¹⁸ <http://atn.ua/obshchestvo/izbienie-zhurnalista-i-boycy-na-ulicah-kak-nachinalsya-forum-evromaydanov>

¹⁹ <http://www.057.ua/news/461733>

²⁰ <http://www.dialog-plus.kh.ua/майдан/на-зльоті-регіоналів-у-харкові-кернес/>

²¹ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/28/7011603/>

²² <http://www.day.kiev.ua/ru/article/media/sdelal-foto-poluchil-udar>

²³ <http://ord-ua.com/2014/02/06/zvernennya/?lpage=1>

України, починаючи з 19.01.2014, постраждало не менше 70 журналістів. Більшість з них були одягнені в яскраві жилети з написом «преса». В Києві працівники ЗМІ ставали жертвами насилля, головним чином, через дії міліції.

Список потерпілих журналістів (Київ):

1. **Богдана Бабич** – онлайн телебачення «spilno.tv», поранення ноги світлошумовою гранатою.
2. **Дмитро Баркара** – інформаційне агентство «Радіо Свобода», побили міліціонери.
3. **Тимур Бедерничек** - онлайнтелебачення «spilno.tv», отримав численні опіки ніг.
4. **Антон Бережний** – онлайн-телебачення «spilno.tv», численні гематоми на тілі, обстріляний працівниками міліції із травматичної зброї.
5. **Влад Бовтрук** – онлайн-телебачення «ГромадськеТВ», отримав поранення від травматичної зброї в ногу і живіт.
6. **Олександр Брамс** – газета «Коментарі», травма правого передпліччя.
7. **Олег Веремієнко** – онлайн-телебачення «Прихована Правда», отримав поранення голови після вистрілу працівниками міліції із травматичної зброї.
8. **В'ячеслав Веремія** – газета «Вісті», уламком травмувало ліве око, травма лівої руки.
9. **Дмитро Власов** – інформаційне агентство The Associated Press, міліцейські снайпери тричі вистрілили із травматичної зброї йому в пах.
10. **Ігор Волосянкін** – газета «Уездные новости», отримав поранення ноги і спини.
11. **Мар'ян Гаврилів** – фотокореспондент, був затриманий і побитий працівниками «Беркуту», опісля був заарештований на 2 місяці.
12. **Станіслав Григор'єв** – російський телеканал «РЕН ТВ», постраждав від вибуху світлошумової гранати, знаходиться в лікарні.
13. **Юрій Грузинов** – оператор проектів документальних фільмів «BABYLON'13», 22.01.2014 отримав 3 вогнепальні поранення на вул. Грушевського.
14. **Дмитро Двойниченков** – інтернет телебачення «Еспресо ТВ», був затриманий працівниками «Беркуту» під час проведення прямої трансляції з вул. Грушевського 21.01.2014.
15. **Ігор Демченко** – інформаційний портал «Світ і тіні», 19.01.2014 в обличчя фотокореспонденту з дистанції кількох метрів працівник «Беркуту» кинув світлошумову гранату. В результаті він майже повністю втратив зір. З розповіді Ігоря Демченко: *«Хотів зафіксувати кидання каміння в мітингувальників. Я помітив, що в мене кинули, я просто не думав, що то граната. Наразі лівого ока в мене немає, на правому оці впав зір, практично я не бачу, бачу, але не чітко, порушена координація рухів, зі слухом проблеми, і дуже страшні нічні головні болі, ночами я майже не сплю, ока немає, але воно болить».*
16. **Віталій Дерех** – інформаційний портал «20minut.ua», міліціонер вистрілив із травматичної зброї у фотоапарат.
17. **Максим Дондюк** – фотограф-фрілансер, отримав поранення ноги від вибуху світлошумової гранати.

18. **Данило Євтухов** – «Критика», отримав поранення від вибуху світлошумової гранати і з травматичної зброї.
19. **Володимир Зінченко** – телеканал «ICTV», отримав поранення ока після вистрілу із травматичної зброї, втратив зір на одне око.
20. **Тимур Ібрагімов** - онлайн-телебачення «spilno.tv», отримав 2 порізи скалками від світлошумова граната.
21. **Павло Іванов** – «Українське молодіжне інформаційне агентство», отримав 2 поранення в голову з травматичної зброї. За словами журналіста, ті працівники міліції, що стріляли, цілились йому навмисно в голову²⁴.
22. **Ігор Ісхаков** - інформаційне агентство «Радіо Свобода», отримав численні травми та ушкодження.
23. **Володимир Карагяур** - онлайн-телебачення «spilno.tv», затриманий міліцією зі звинуваченням у тому, що він постачає протестувальникам бензин для виготовлення вибухових сумішей. Володимира затримали у ніч з 19 на 20 січня на автозаправній станції, коли він намагався придбати паливо для електрогенератора. Журналіста висунули звинувачення в участі в масових заворушеннях (ч. 2, ст. 294 КК України)²⁵.
24. **Андрій Кисельов** - журналіст російського інформаційного інтернет порталу Lenta.ru був побитий і затриманий співробітниками спецпідрозділу «Беркут» 23.01.2014. Завдяки втручання російської сторони (із закликом звільнити журналіста і покарати винних в його затриманні, до влади України звернувся голова Ради прав людини при президенті РФ Михайло Федотов) вдалося добитися звільнення журналіста²⁶.
25. **Олександр Клименко** – газета «Голос України», отримав поранення ноги та щоки від вибуху світлошумової гранати.
26. **Олександр Ковалевський** – телеканал «24», після вибуху світлошумової гранати у Олександра відкрилася кровотеча з вуха.
27. **Антон Кудинов** – телеканал «Прихована Правда», під час сутичок на вул. Грушевського підійшов до загородження міліції з білим прапором на знак необхідності примирення сторін. Його затримали та звинуватили в участі в масових заворушеннях (ст. 294 КК України), взятий під домашній арешт.
28. **Богдан Кутепов** - «Громадське ТВ», 29.01.2014 невідомі забрали у журналіста посвідчення і планшет, коли той знімав мітинг прихильників Партії регіонів в Києві.
29. **Станіслав Кухарчук** - телеканал «Інтер», побитий співробітниками «Беркуту» під час розгону черкаського Євромайдану 26.01.2014.
30. **Анатолій Лазаренко** – онлайн-телебачення «spilno.tv», співробітники міліції прострелили йому руку.
31. **Макс Левін** – інформаційний портал «LB.ua», невідомі побили журналіста 20.01.2014, коли той повертався додому після подій 19.01.2014 на вул. Грушевського.
32. **Юрій Лоза** – газета партії ВО «Свобода», заарештований на 2 місяці із звинуваченням в організації масових безпорядків (ст. 294 КК України).
33. **Єфрем Лукацький** – інформаційне агентство The Associated Press, міліцейські

²⁴ <http://tsn.ua/video/video-novini/poraneni-zhurnalisti-perekonani-u-navmisnomu-obstrili-silovikami.html?type=2>

²⁵ <http://nmpu.org.ua/2014/01/aktivisty-media-profspily-piketuvaly-kyjivsku-militsiyu/>

²⁶ <http://lenta.ru/news/2014/01/23/confirm/>

снайпери стріляли із травматичної зброї в голову, від поранення журналіста врятував шлем.

34. **Іван Любиш-Кірдей** – телеканал «1+1», подряпини на нозі після вибуху світлошумової гранати.
35. **Роман Малко** – журнал «Український Тиждень», отримав поранення ока після вистрілу із травматичної зброї.
36. **Мирослав Миса** – радіо «Голос свободи», солдати внутрішніх військ побили його і відібрали телефон.
37. **Іван Наконечний** – телеканал «5 канал», співробітник міліції вистрілив з травматичної зброї у відеокамеру Наконечного.
38. **Роман Пилипей** – фотограф-фрілансер, 19.01.2014 під час зіткнень йому в голову влучила цеглина, яку кинули невідомі з боку протестувальників.
39. **Наталія Пісня** – телеканал «1+1», отримала поранення із травматичної зброї.
40. **Денис Савченко** – телеканал «5 канал», упав з автобуса, який розхитали співробітники спецпідрозділу «Беркут», з нього зірвали бейдж «преса» і відтягнули до автозаку. В результаті у Дениса полamana нога.
41. **Галина Садомцева** - онлайн-телебачення «spilno.tv», отримала травми обличчя та ніг від вибуху світлошумової гранати.
42. **Олександр Сибірцев** – газета «Вісті», травмований вибухом світлошумової гранати.
43. **Олексій Сімаков** – телеканал «СТБ», уламком світлошумової гранати поранило ногу.
44. **Віталій Терещенко** – телеканал «СТБ», травмувався після падіння з автобуса, який розхитали працівники «Беркуту».
45. **Володимир Тищенко** – газета ВО «Свобода», отримав поранення ноги після вибуху світлошумової гранати, а раніше – із травматичної зброї.
46. **Янек Фалькевич** – онлайн телебачення «spilno.tv», розсік брову скалкою світлошумової гранати.
47. **Василь Федосенко** – білоруський фотокореспондент, травмований резиновою кулею.
48. **Євгеній Фельдман** – газета «Новая газета» (Россия), постраждав від вибуху світлошумової гранати, отримав поріз, розбив ніс²⁷.

Список потерпілих журналістів (регіони України):

1. **Сергій Алексєєв** – телеканал «1+1», невідомі розбили йому фотоапарат 25.01.2014 в Харкові.
2. **Юрій Висоцький** – польський телеканал «Белсат», побитий працівниками «Беркуту» в Черкасах.
3. **Євгеній Гомонюк** – інформаційний портал «NikLife», 25.01.2014 в Миколаєві учасники мітингу на підтримку Партії регіонів пропускали кореспондента до будівлі Миколаївської обласної державної адміністрації – штовхали його та погрожували.
4. **Сергій Гончар** – телеканал «11 телеканал», 26.01.2014 невідомі побили йому

²⁷ <http://imi.org.ua/news/42777-spisok-postraidalih-jurnalistiv-pid-chas-sutichok-19-20-sichnya-onovlyuetsya.html>

відеокамеру під час висвітлення подій в Дніпропетровську.

5. **Володимир Гришко** – член національного союзу журналістів, 26.01.2014 в Кіровограді міліціонер вдарив кийком в районі нирок.
6. **Юрій Гудименко** газета «Мечта», побитий невідомими під час розгону Євромайдану в Запоріжжі 26.01.2014.
7. **Сергій Єфімов** – телеканал «Вікка», працівники «Беркуту» розбили йому відеокамеру під час розгону черкаського Євромайдану.
8. **Тетяна Заровна** – «Газета по-українськи», 21.01.2014 в Донецьку на мітингу прихильників Партії регіонів голова донецького товариства вірменин Гагік Агавелян вибив у журналістки з рук камеру, наступав їй на ноги та штовхав.
9. **Сергій Кочет** – «34 телеканал», 26.01.2014 в Дніпропетровську невідомі вистрілили йому в спину з травматичної зброї, а також кинули в голову камінь.
10. **Ярослав Маркін** – газета «Вісті», 26.01.2014 під час сутичок біля Дніпропетровської обласної державної адміністрації невідомі побили йому ноутбук.
11. **Євгеній Марчук** – польський телеканал «Белсат», 26.01.2014 в Черкасах його побили співробітники «Беркуту».
12. **Сергій Мокрушин** – «Центр журналістських розслідувань», невідомі побили йому фотоапарат в Сімферополі в присутності міліції.
13. **Ігор Монастирьов** – телевізійний канал «Донбас», в Донецьку на мітингу невідомі завдали йому декілька ударів по голові та тулубу.
14. **Маріанна Немченко** – інформаційний портал «Про все», коли журналістка фотографувала операцію із затримання групи молодих людей в Черкасах, співробітник «Беркуту» вихопив у неї фотокамеру і примусив видалити всі фотографії, погрожуючи в протилежному випадку розбити апаратуру.
15. **Олег Огілько** – інформаційний портал «0472.ua», був побитий невідомими 23.01.2014 в Черкасах. У журналіста діагностували пошкодження нирок, набряк голови, травми та сліди побиття по всьому тілу.
16. **Данило Петеримов** – «34 канал», 26.01.2014 в Дніпропетровську невідомі побили його палицями.
17. **Андрій Радич** – телеканал «АТН», 26.01.2014 невідомі побили йому камеру в Харкові.
18. **Наталія Светлова** - «34 канал», 26.01.2014 в Дніпропетровську отримала травми після ударів палицями.
19. **Денис Сенєгин** – телеканал «ICTV», 26.01.2014 в Дніпропетровську невідомі кинули в нього камінь, травмувавши журналісту голову і шию; також пошкоджено відеокамеру.
20. **Дмитро Смоленко** - портал «Вся влада», 26.01.2014 в Запоріжжі невідомі разом зі співробітниками «Беркуту» побили його і розбили всю його апаратуру.
21. **Валентин Терлецький** – телеканал «Хортиця», побитий невідомими в Дніпропетровську 26.01.2014, госпіталізований.
22. **Євгеній Удовиченко** – «Запорізька обласна державна радіокомпанія», 26.01.2014 журналіст був побитий невідомим в Запоріжжі. Після того його також побили і затримали міліціонери. Суд постановив заарештувати на 2 місяці.

23. Роман Черемський – видання «Український простір», побитий співробітниками «Беркуту» під час зйомки репортажу про харківський антимайдан.

Фонд «Відкритий Діалог» звертає увагу на те, що застосування сили зі сторони правоохоронних органів України по відношенню до журналістів під час виконання ними своїх професійних обов'язків є порушенням норм Міжнародного гуманітарного права, а також законодавства України.

Так, згідно зі ст. 1 і ст. 2 Женевських конвенцій, журналісти розглядаються як цивільне населення, тому користуються захисною конвенцією. Зокрема, згідно ч.2 ст. 51 Додаткового протоколу (I) до Женевських конвенцій *«Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи, не повинні бути об'єктами нападів»*. Згідно ст. 52 Протоколу, цивільні особи мають право на те, щоб до їхньої власності (це стосується і професійної апаратури журналістів) ставилися з повагою, якщо вона не має військового характеру²⁸.

Згідно законодавства України, умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів і/чи переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків є кримінальним злочином (ст. 171 КК України)²⁹.

Закон України «Про інформацію» гарантує, що після пред'явлення журналістом документа, що засвідчує його професійну приналежність, працівник ЗМІ має право збирати інформацію в районах стихійного лиха, катастроф, у місцях аварій, масових безпорядків і воєнних дій (ч.4, ст. 25)³⁰.

Проте під час розгону акцій протесту в Києві та в регіонах України були зафіксовані численні випадки, коли працівники правоохоронних органів застосовували силу по відношенню до журналістів після пред'явлення останніми журналістського посвідчення. Більше того, наведені в даному звіті приклади дозволяють стверджувати, що атаки на журналістів здійснювалися цілеспрямовано.

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся:

Людмила Козловська, Фонд «Відкритий Діалог»

lyudmylakozylovska@odfoundation.eu

²⁸ <http://www1.umn.edu/humanrts/russian/instreet/Ry5pagc.html>

²⁹ http://kodeksy.com.ua/kriminal_nij_kodeks_ukraini/statja-171.htm

³⁰ <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>